

Синтаксис ЗМІ вирізняється численними мовними кліше й шаблонами. Удаються до використання інверсій, особливо у підзаголовках і заголовках, щоб логічно висунути на передній план необхідні слова. Еліптичні речення, особливо у підзаголовках і заголовках, також привертають увагу читача.

Емоційно-забарвленими у газеті є питальні та окличні речення, особливо риторичні питання. Отже, можна зробити висновок, що мова засобів масової інформації різноманітна, є синтезом мовних засобів усіх інших стилів мови. Використовуються такі лексико-фразеологічні одиниці і словосполучення, які об'єднують функціональне та експресивно-оцінне забарвлення. Газетно-публіцистична мова активно використовує чужомовні слова та елементи слів, поповнюючи словниковий склад мови.

Література

1. Баранник Д.Х. Актуальні проблеми дослідження мови масової інформації/ Д.Х. Баранник //Мовознавство. —1983. — №6. — С. 13-17.
2. Дудик П.С. Стилїстика української мови: навч. посіб. / П.С. Дудик. — Київ : Вид. центр «Академія», 2005. — 368 с.
3. Нелюба А. М. Теорія і практика ділової мови / А.М. Нелюба. — Харків : Акта, 1997. — 192 с.
4. Пилинський М.М. Взаємодія художнього і публіцистичного стилів української мови / М.М. Пилинський. — Київ : Наук. думка, 1990. — 216 с.
5. Стишов О.А. Українська лексика кінця ХХ століття (на матеріалі мови засобів масової інформації): монографія / О.А. Стишов. — Київ : Вид. центр КНЛУ, 2003. — 388 с.

Маслій Д. В., студентка

*Науковий керівник – Князь Т. М., канд. філол. наук, доцент
Харківський національний аграрний університет імені В.В. Докучаєва*

ФРАЗЕОЛОГІЗМИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ НА ПОЗНАЧЕННЯ ЕМОЦІЙ

Дослідження мови, що детермінує характер мислення, спосіб пізнання світу, впливає на свідомість та поведінку людини, дає можливість виокремити специфічні риси національної ментальності, проаналізувати особливості їхнього відображення в лексиці та фразеології.

Емоційна сфера людини завжди привертала увагу вчених. Інтерес дослідників, які працюють у галузі низки наук (філософії, психології та лінгвістики), повністю обґрунтований, оскільки емоції певною мірою виявляються в усіх сферах діяльності людини, у тому числі і в мовленнєвій.

Процес розуміння й аналізу фразеологічного складу мови – це шлях до пізнання ментальності народу, його уявлень про світ і сприйняття себе у цьому світі. Фразеологічні одиниці, фіксуючи життєвий досвід людини складають певну сферу мовної діяльності, у якій у мовних фактах відбиваються етнопсихологічні особливості соціуму й водночас простежується вплив мови на формування його менталітету [1, с. 33].

Емоції (від лат. *emoveo* – хвилюю, збуджую) – особливий клас психічних процесів і станів, пов'язаний з інстинктами, потребами й мотивами, що відображають у формі безпосереднього тимчасового переживання (задоволення, радості, страху тощо) значущість для життєдіяльності індивіда

явищ і ситуацій, які діють на нього [2, с. 220].

Щодня людина відчуває різні емоції як позитивні, так і негативні. Фразеологізм **віддавати / віддати серце** – "щиро, віддано любити когось" опосередковано характеризує відчуття радості. Саме стрижневе слово-компонент **серце** реалізує додаткові експліцитні семи "щастя", "радість", "кохання". Наприклад: *Іншим уявлявся нам той, кому б випало щастя постукати в Надьчине вікно й кому вона віддала б своє серце* [3, с. 99].

Коли людина відчуває радість, вона перебуває у веселому настрої, що відображується у ФОу **[доброму] гуморі**. Атрибутивний компонент **доброму** актуалізує в цілісному значенні ФО семи "радісний", "щасливий", "життєрадісний". Наприклад: *Відповідаю сміливо, бо тато, бачу, в гуморі* (М. Стельмах); *Володко тим часом був у добрім гуморі* (Іван Франко); — *Приємно бачити вас у доброму гуморі* (Ю. Шовкопляс) [3, с. 174].

Однією з негативних емоцій є гнів – почуття сильного обурення; стан нервового збудження, роздратування. ФО **гострити (рідше точити) зубина кого** реалізує значення "прагнути заподіяти комусь прикрість, шкоду і т. ін.; гніватися на когось" [3, с. 164]. Дієслівний компонент **гострити** у цілісному значенні ФО реалізує сему "гніватися". Наприклад, *Дійшло до його вух, що бояри знов гострять супроти нього зуби* (А. Хижняк) [3, с. 164].

В українській мові зафіксовано синонімічний ряд ФО за **сльзьми (сльозами) світа (світу) [білого] не бачити; втирати сльози (сльозу); ронити (роняти) сльози (сльозу); пускати патьоки** зі значенням "нестримно, весь час плакати, ридати". Названі ФО характеризують важкий емоційний, психічний (душевні переживання) стан, коли людина плаче.

Отже, ФО української мови відображають різний емоційний стан. Фразеологізми на позначення радості характеризують позитивний стан людини, яка перебуває в піднесеному настрої, отримує задоволення від чого-небудь. ФО на позначення негативних емоцій називають страждання, відчай, гнів, горе, роздратування, незадоволення.

Література

1. Жайворонок В. В. Українська етнолінгвістика: Нариси: навч. посібник / В. В. Жайворонок. – К.: Довіра, 2007. – 262 с.
2. Загальна психологія: підруч. / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. – К.: Каравела, 2014. – 464 с.
3. Словник фразеологізмів української мови / [укл. В. М. Білоноженко, І. С. Гнатюк, В. В. Дятчук та ін.]. – К.: Наук. думка, 2003. – 788 с.

Стефюк Я. Ю., студентка

*Науковий керівник – Бистров Я.В., д-р філол. наук, професор
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»*

МОВНЕ ВТІЛЕННЯ ОБРАЗУ ГОЛОВНОГО ГЕРОЯ В ГОТИЧНОМУ РОМАНІ С. ХІЛЛ «THE MIST IN THE MIRROR»

Однією із примітних ознак сучасної філологічної науки є її функціонально-комунікативна зорієнтованість на з'ясування справжньої сутності мови: вона «оживає» в різноманітних комунікативних ситуаціях, у реальному мовленні її носіїв, що часто знаходить своє відображення в